

ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ ÎN:

POLONIA

REZUMAT

**23 MILIOANE
EURO**

CHELTUIELI ANUALE PENTRU
ASISTENȚA JURIDICĂ
GARANTATĂ ÎN CAUZE PENALE
(2013)

0,59 EURO

PE CAP DE LOCUITOR

Sistemul de asistență juridică garantată este descentralizat și duce lipsă de criterii clare de eligibilitate.

PREZENTAREA GENERALĂ A SISTEMULUI DE ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ

CUM ESTE ORGANIZAT?

În Polonia nu există un sistem unificat de asistență juridică garantată și nici legislație specifică cu privire la asistența juridică garantată care să abordeze acordarea acesteia într-un mod sistemic și organizat. În cauzele penale, decizia de a oferi asistență juridică garantată întotdeauna este luată de judecător. Judecătorul decide dacă solicitarea de asistență juridică garantată să fie satisfăcută și dacă da, care avocat să fie numit. Nu există grupuri separate sau specializate de avocați care să intervină în cauzele cu asistență juridică garantată: judecătorul numește un avocat din lista oferită de barourile locale. Judecătorul nu este obligat să atragă atenție la specializarea sau disponibilitatea avocatului, ceea ce înseamnă că avocații cu puțină experiență, sau deloc, în dreptul penal pot fi numiți în procese penale complexe.

Guvernul Poloniei și-a exprimat angajamentul față de o reformă semnificativă a asistenței juridice garantate, inclusiv elaborarea unui model în baza căruia guvernul să finanțeze autoritățile municipale locale pentru prestarea și gestionarea asistenței juridice garantate.

CUM ESTE FINANȚAT?

În Polonia nu există un buget separat pentru asistența juridică garantată. Costurile aferente asistenței juridice garantate sunt acoperite de stat, dar sunt descentralizate; decizia de a oferi asistență juridică garantată este adoptată de judecători care trebuie să o achite din bugetul individual ale instanțelor lor. Asta înseamnă că decizia unui judecător de a acorda sau nu asistență juridică garantată ar putea fi influențată de restricțiile financiare ale bugetului instanței sale. În 2013 cheltuielile anuale pentru asistența juridică garantată în ansamblu au constituit circa 23 milioane de euro, de asemenea exprimate ca 0,59 de euro pe cap de locuitor sau 0,01% din PIB. Nici instanțele de judecată, nici Ministerul Justiției nu colectează sistematic date despre costurile sau sumele cheltuite pe asistența juridică garantată penală. Nu este posibil de estimat ce procentaj din bugetul de asistență juridică garantată este cheltuit pentru cauzele penale.

CUM ESTE MONITORIZAT?

Lipsa unor date statistice sigure face dificilă evaluarea funcționării sistemului de asistență juridică garantată. Există puține date despre cheltuielile statului pentru asistența juridică garantată generală, însă guvernul nu ține evidența cu privire la sumele de bani cheltuite anual pe cauzele penale cu asistență juridică garantată, câte persoane sunt eligibile sau necesită asistență juridică garantată, câte persoane solicită sau primesc asistență juridică garantată penală pe an, sau motivele de acordare, sau refuz de acordare a asistenței juridice garantate.

Nu există standarde de conduită profesională pentru cauzele cu asistență juridică garantată și nici vreun mecanism de monitorizare sau asigurare a calității.

ELIGIBILITATEA

CINE ESTE ELIGIBIL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ?

În cauzele penale, inculpații nevoiași pot primi asistență juridică garantată, în cazul în care cauza lor face parte din categoria celor pentru care apărarea este obligatorie. Aceasta include anumite

ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ ÎN: POLONIA

PRINCIPALELE PROBLEME ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE

Persoanele, foarte rar, sunt în stare să obțină asistență juridică garantată la etapa de investigație din cauza că poliția nu le informează despre dreptul lor la asistență juridică garantată sau despre modul de accesare a asistenței juridice garantate, precum și din cauza procesului extrem de lent și birocratic de numire de către judecător a unui avocat de asistență juridică garantată.

Lipsa unor criterii clare pentru acordarea asistenței juridice garantate, nu există un test clar al mijloacelor și fondului, iar judecătorul are putere discreționară prea mare în deciderea asupra acordării asistenței juridice garantate.

Nu există un buget separat pentru asistența juridică garantată, plățile pentru asistența juridică garantată venind din bugetele limitate ale instanțelor judecătorești individuale.

Nu există un mecanism eficient pentru controlul sau asigurarea calității și nici criterii adecvate de remunerare.

categorii de persoane vulnerabile, cum ar fi minorii și persoanele învinuite de infracțiuni pentru care sentința minimă este cu închisoare pe un termen mai mare de trei ani.

În practică, aceasta exclude multe infracțiuni grave, unele dintre ele având sentința maximă cu închisoare pe un termen de 12 ani.

TESTUL MIJLOACELOR ȘI FONDULUI

Nu există un test clar al mijloacelor și al fondului și nici criterii clare pentru acordarea asistenței juridice garantate unei persoane. Nu există îndrumări clare pentru inculpați privind dovezile pe care aceștia trebuie să le prezinte judecătorului pentru a demonstra că nu pot să-și permită un avocat. Nu există vreo obligație explicită pentru judecători de a prezenta argumente detaliate pentru decizia luată în privința acordării asistenței juridice garantate. Aceasta înseamnă că, cu excepția anumitor cazuri obligatorii, rămâne la discreția judecătorilor de a refuza acordarea asistenței juridice garantate.

REALITĂȚILE ACCESULUI LA ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ

ACCESUL LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ LA ETAPA DE INVESTIGAȚIE

În teorie, dreptul la asistență juridică garantată acoperă toate etapele procesului. În practică, la etapa de investigație, foarte rar persoana are acces la un avocat, fie un avocat de asistență juridică garantată, fie unul plătit privat. Chiar și în cauzele cu apărare obligatorie, bănuții în general nu pot obține un avocat de asistență juridică garantată la o etapă timpurie din cauza procesului birocratic de numire a acestuia. Chiar dacă procurorul îi solicită instanței de judecată să numească un avocat la cea mai timpurie etapă a procesului, numirea are loc doar după prima ședință de judecată care decide asupra detenției preventive. Aceasta are loc în decurs de 72 de ore după reținere. Drept rezultat, majoritatea persoanelor care sunt reținute sau deținute trec nereprezentate prin această etapă crucială a procesului penal. Lipsa posibilităților de a avea asistență juridică la etapa de investigație și în timpul interogărilor poliției a fost criticată de Comitetul pentru Prevenirea Torturii (CPT).

Persoanele deseori nu sunt informate despre dreptul lor la asistență juridică garantată nici de poliție, nici de procuror. În cauzele care nu necesită detenție obligatorie, poliția nu are obligația să informeze bănuții despre dreptul lor la asistență juridică garantată, iar acest drept nu este inclus în "Scrisoarea despre drepturi" care i se înmânează bănuțului. Poliția în general nu oferă nici asistență și nici explicații despre modul de obținere a asistenței juridice garantate. Procurorul are discreție referitor la faptul dacă să informeze persoana despre dreptul său la asistență juridică garantată, în funcție de faptul dacă procurorul își formează o opinie precum că persoana nu poate acoperi costul procesului. Confidențialitatea între avocații apărării și clienții acestora nu este garantată, dat fiind că ofițerul care a aplicat reținerea, în anumite circumstanțe, își poate rezerva dreptul de a fi prezent atunci când are loc consultația. De asemenea, în anumite "cazuri justificate", procurorii pot supraveghea consultațiile avocat-client, fără ca această decizie să fie examinată de un judecător.

CALITATEA ASISTENȚEI JURIDICE GARANTATE ȘI APĂRAREA PENALĂ EFICIENTĂ

Cauzele sunt repartizate membrilor baroului indiferent de domeniul lor de specializare sau disponibilitate. Ratele de remunerare a asistenței juridice garantate sunt relativ joase, fără vreo diferențiere a plăților conform timpului petrecut asupra cauzei sau complexității sale. Nu există standarde de conduită profesională pentru cauzele cu asistență juridică garantată. De asemenea, nu există vreun mecanism eficient de control sau asigurare a calității. Toată responsabilitatea este pe seama organelor profesionale care sunt pe larg criticate pentru faptul că nu-și îndeplinesc adecvat această atribuție.

OPEN SOCIETY
JUSTICE INITIATIVE

